

Rávvagat ohppiidságastallamii

Oahpaheddjiide geain leat oahppit geat vavddadit/gahkket

Dieđuid háhkat

Go dus lea oahppi mánáidskuvlaagis gii vavddada/gahkká, de galggat álggos vuos geahččalit gávnnaht movt dilli lea.

Mii ávžžuhit ságastallat ovddasteddjiiguin vai dieđát movt dilli lea dál ja movt dilli lea leamaš ovdal. Oahppis soaitá leat áibbas dohkálaš dilli vaikko vavddada/gahkká, juogo dannego dušše lea šaddan nu dahje dannego vavddadeapmi/gahkkan lea álohii leamaš nu lahka dábálaš ii-njuovžilis hállama ahte ii oahppi eaige earát reagere mearkkašahtti láhkai dasa. Oahppi soaitá maid logopeda divššu bokte ožžon eanet dohkkeheami ja duhtavašvuođa iežas váttuin. Dalle ii soaitte dárbašit álggahit doaibmajuid ollenge.

Eanaš oktavuodain dárbaša almmatge ságastallat ohppiin. Dán gihppagis gávnnat ovdamearkkaid gažaldagaide mat addet buori vuolggasaji ovttasbargat ohppiin.

Čihkkon vavddadeapmi/gahkkan?

Muhtun olbmuiin geat vavddadit/gahkkanet, ovdána, iešguđet dásis, nu gohčoduvvon čihkkon vavddadeapmi/gahkkan. Danne fertet fuomášit dan mearkkaid, ovdamearkka dihte ahte oahppi fáhkka vajálduhtá vástádusaid, geavaha sániid mat eai heive nu bures, rievdata iežas cealkagiid mánggii dahje ii leat nu aktiiva njálmmálaččat.

Hála ohppiin
vavddadeami/gahkkama birra!

Jurdagat, dovddut ja guottut
váikkuhit dasa movt olmmoš
vásiha vavddadeami/gahkkama.

Rabasvuohta vavddadeami/gahkkama birra

Oahpaheaddjin it galgga addit vavddadan-/gahkkádivššu. Lea almmatge du ovddasvástádus láhčit dili luohkkálanjas nu ahte oahppi beassá čájehit iežas máhtu ja gálggaid. Deháleamos maid don sáhtát dás dahkat, lea geahččalit leat rabas ohppiin, muhto maddái luohkái. Oahppi ii soaitte háliidit mitalit luohkkái nu ollu vavddadeami/gahkkama birra jus vázzá mánáidskuvlla stuorámus ceškiin. Dan dihte sáhtta leat vuogas veahkehit oahppi leat rabas árrat mánáidskuvlaagis vai veahkehat su oaidnit ahte eará oahppit dohkkehit vavddadeami/gahkkama. Stuorámus sivva čihkkon vavddadeapmái/gahkkamii lea vuosttažettiin jurdda ahte šaddet negatiiva váikkuhusat jus olmmoš vavddada/gahkká. Ávžžuhit ahte logopedas lea ovddasvástádus bargat negatiiva jurdagiiguin ja dovdduiguin mat gusket vavddadeapmái/gahkkamii, ja ahte du bargun lea searvat ja čuovvolit skuvladili.

Dieđut luohkkái

Leat mánga vuogi movt sáhtta loktet ovdan vavddadeami/gahkkama luohkás. Jus dát veaháš báldá oahppi, de lea buoremus ahte oahppi ja logopeda dahkaba dan, ja ahte don leat mielde doarjjan. Jus oahppis ii leat logopeda dahje son dovda ahte ii dárbbáš dan, de sáhtta leat riehta ahte don oahpaheaddjin háleštat ohppiin dán birra movt juohkit dieđuid luohkkái.

Gažaldagat ohppiidságastallamii

Smávveahkis

- Movt du mielas lea hállat jitnosit luohkás?
- Movt du mielas lea hállat eará ohppiiguin diimmus ja bottus?
- Movt du mielas lea vavddadit/gahkkat?
- Movt du mielas lea go vavddadat/gahkat luohkkálanjas?
- Movt mun oahpaheaddjin sáhtán du veahkehit?
- Lea go oktage dain eará ohppiin jearran dus vavddadeami/gahkkama birra?
- Lea go juoga maid don sávašit ahte du luohkká dieđášii vavddadeami/gahkkama birra?
- Movt du mielas lea go lea eará oahpaheaddji dahje sadjásaš luohkás?

Gaskaceahkis

- Movt du mielas lea hállat jitnosit luohkás?
- Movt du mielas lea vavddadit/gahkat luohkás? (ovdamearkka dihte go logat jitnosit, ovdanbuvttát juoidá dahje leat eará njálmmálaš doaimmat)
- Lea go juoga maid mun sáhtát dahkat vai skuvlabeaivvit galget šaddat álkibut?
- Movt du mielas lea go vavddadat/gahkat eará sajis? (ovdamearkka dihte bottus, skuvlageainnus dahje astoáigedoaimmain?)
- Movt du mielas orrot du ustibat ja earát luohkás ja skuvllas reageremin go don vavddadat/gahkat?
- Dihtet go du mielas du luohkkáustibat doarvái vavddadeami/gahkkama birra ja movt du mielas lea vavddadit/gahkat?
- Jáhkát go livččii ávkin dutnje jus sii dieđášedje eanet vavddadeami/gahkkama birra? Maid sii galggašedje diehtit?
- Lea go makkárge vuohki movt mun, oahpaheaddjin, sáhtán veahkehit du addit luohkkái eanet dieđuid vavddadeami/gahkkama birra?
- Logopeda lea dakkár gii sáhtá veahkehit vai šattašii álkibut vavddadit/gahkkat. Lea go dát juoga mii du mielas sáhtášii veahkehit du?

Jearahallanskovvi

Gaskaceahkki

Sáhtta rievddadit maid oahppi oaivvilda leat ávkin ja ii. Muhtumat eai liiko dasa ahte earát loahpahit sániid sin ovddas, ja earáid mielas ges dat lea áibbas ortnegis. Dán jearahallanskovvis leat ollu čuoččuhusat maidda oahppi galgá vástidit juo, ii dahje muhtomin. Lea dehálaš ahte jearat maiddái čuovvolangažaldagaid vai oaččut nu ollu dieđuid go vejolaš das maid oahppi atná buorren doarjjan.

Mu mielas ...

Juo Muhtomin li

Veahkeha go earát dadjet sáni mu ovddas go vavddadan.	☐	☐	☐
Veahkeha go earát diktet mu hállat gárvvisin.	☐	☐	☐
Veahkeha go in dárbbáš lohkat jitnosit.	☐	☐	☐
Veahkeha go beasan lohkat jitnosit unna jovkkožis.	☐	☐	☐
Veahkeha go beasan lohkat jitnosit rávesolbmo ovddas.	☐	☐	☐
Veahkeha go sáhtán ovdanbuktit seamma ládje go earát.	☐	☐	☐
Veahkeha go sáhtán ovdanbuktit unna jovkkožis.	☐	☐	☐
Veahkeha go sáhtán ovdanbuktit oahpaheaddji ovddas.	☐	☐	☐
Veahkeha go beasan mearridit goas háliidan cegget gieđa.	☐	☐	☐
Veahkeha go oahpaheaddji jearrá mus seamma dávjá go earáin.	☐	☐	☐
Veahkeha go beasan hállat oahpaheddjiin okto.	☐	☐	☐
Veahkeha go buohkat luohkás dihtet ahte vavddadan.	☐	☐	☐
Veahkeha go muhtumat luohkás dihtet ahte vavddadan.	☐	☐	☐
Veahkeha go oaččun liige áigge ovdanbuktit.	☐	☐	☐
Veahkeha go beasan válljet goas ovdanbuvttán.	☐	☐	☐
Leat go dus eará evttohusat mat sáhtta leat veahkin?			

Vavddadeapmi/gahkkan skuvllas

Dát giropa lea oassin resursapáhkas *Vavddadeapmi/gahkkan skuvllas*. Dasa gullet mánga ávkkálaš resurssa mat gieđahallet skuvlamánáid geat vavddadit/gahkkájit. Eanet dieđut, geahča statped.no.

Statped lea ráhkadan dán ovttasbarggus Nasjonalt taleflytforumiin. Sámegillii jorgalan Berit Eskonsipo. Sámegielat sisdoalu dárkkistan ja heivehan: Marit Inger Pulk ja Lone Nergård Boine. Almmuhan: Statped, 2025.